

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 vtrum luxuria sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

¶ Super Quaestio. 153. Articulus quartum.

a natura ordinatum est ad proles generationem. alioquin semen non esset: & ideo circa feminatorem quamlibet, comunita pra-

& illicitas uoluptates corrumpat tē plum eius, quod esse cepit. AD TERTIUM dicendum, qd oppositum luxuria nō contingit in multis, eo quod homines magis sunt prouidi ad delectationes, & tamē oppositum uitium cōtinetur, ab insensibilitate: & accidit hoc uitium in eo, qd intantū detestatur mulierū usum, qd etiā uxori debitum non reddit.

ARTICVLVS IIII.

¶ Vtrum luxuria sit uitium capitale.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur qd luxuria nō sit uitium capitale. Luxuria enim uidetur idem esse immunditia, ut patet per gl. * ad Ephel. 5. sed immunditia est filia gula, ut patet per Greg. 3. Moral. ¶ ergo luxuria non est uitium capitale.

¶ 2. Præterea. Iudicium in lib. de summo bono, * quod sicut per superbiam mentis itur in prostitutionem libidinis, ita per humilitatem mentis salua fit castitas carnis: sed contra rationem capitalis uitij esse uidetur, quod ex alio uitio oriatur. ergo luxuria non est uitium capitale.

¶ 3. Præterea. Luxuria causatur ex desperatione, secundum illud Ephel. 4. Qui desperantes, semet ipsos tradiderunt impudicitia: sed desperatio non est uitium capitale, quinimmo ponitur filia accidia, ut supra habitū est. * ergo multo minus luxuria est uitium capitale.

SED CONTRA est, quod Greg. 3. Moral. * ponit luxuriam inter uitia capitalia.

RESPON. Dicendum, qd sicut ex dictis patet, * uitium capitale est, quod habet finem multum appetibilem, ita qd eius appetitu homo procedat ad multa peccata perpetranda, quae omnia ex illo uitio tanquam ex principali

oriū dicuntur. Finis autem luxuria est delectatio ueneriorum, qd est maxima. Vnde hmoi delectatio est maxime appetibilis secundum appetitum sensitiuum, tum pp uehementia delectationis: tum etiam propter connaturalitatem huiusmodi concupiscentia. Vnde manifestum est, quod luxuria est uitium capitale.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod immunditia secundum quosdam, quae ponitur filia gula, est quadam immunditia corporalis, ut supra dictum est: * & sic obiectio non est ad propositum. Si uero accipiatur pro immunditia luxuria, sic dicendum, quod ex gula causatur materialiter, in quantum scilicet gula ministrat materiam corporalem luxuria, non autem secundum rationem causae finalis, secundum quam potissime attenditur origo aliorum uitiorum ex uitij capitalibus.

AD SECUNDVM dicendum, quod sicut supra dictum est, * cum de inani gloria ageretur, superbia ponitur communis mater omnium peccatorum: & ideo etiam uitia capitalia ex superbia oriuntur.

AD TERTIUM dicendum, qd a delectationibus luxuriae praecipue aliqui abstinēt propter spem futurae gloriae, quae desperatio subtrahit: & ideo causat luxuriam sicut remouens prohibens, non sicut per se causa, quod requiritur ad uitia capitalia.

ARTICVLVS V.

¶ Vtrum conuenienter dicatur esse filia luxuria, cecitas mentis, inconsideratio, praecipitatio, inconstantia, amor sui, odium Dei, affectus praesentis saeculi, & horror futuri.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur qd inconuenienter dicatur esse filia luxuria, cecitas mentis, inconsideratio, praecipitatio, inconstantia, amor sui, odium Dei, affectus praesentis saeculi, & horror futuri. Sicut adulter non curat incurere odium multorum, quod tamen non eligit ut medium ad finem. Et hoc modo filia luxuria oriuntur ex luxuria sine. Luxuriosus siquidem in tantum delectationi uenerat afficitur, ut non curet incurere cecitatem mentis, praecipitatem, inconsiderationem &c. non quod haec eligantur propter luxuriam exercendam. Et tamen arguens hunc solum modum ortus ex fine tangit, ut mediū ad finem. Et propterea argumentum hic peccat, quia finis luxuriae, licet possit haberi sine his medijs, ad ipsum tamen modo dicto consequitur incurtus horum uitiorum: & ideo filia illius uitij dicuntur in sequenti articulo.

¶ Super Quaestio. 153. Articulus quintum.

¶ In art. 5. eiusdem 153. quaest. aduerte duo ex Martino ibidem. Primum est, quod Martinus non fuffert inconstantiam esse rationis

In art. 4. eiusdem 153. q. in responsione ad primum, dubium ex Martino occurrit ibidem, arguente contra hanc responsionem, qd hoc uidetur esse contra intentionem Calsiani, collatio. 5. ubi de origine, maxime naturali, loquens, dicit qd incrementum gastrimaciae, seu gulae, est initium luxuriae.

¶ Præterea. Illa origo qd est ex parte finis est minus naturalis, quia ubi potest haberi finis luxuriae sine actibus aliorum uitiorum, nō producit aliquid eorum.

¶ Ad hæc dicit primo, qd licet Calsianus affirmet id qd author in liceta dicit, s. qd gula ministrat materiam luxuriae, ex hoc tamē non sequitur quin oriatur ex uitio finaliter, s. magis oriatur in mora lem generatione uitiorum. Origo siquidem uitiorum potest dupliciter considerari. Primo, secundum naturam progredientem: & sic luxuria oriatur ex gula, qd sine Cerere & Baccho frigeremus. Alio modo, secundum moralem ortum. Et sic quia finis in moralibus habet rationem principij, ideo ortus uitij, ex uitij sine maxime a moralibus considerandus est. propterea ortum oppositum est eius, quod Martinus dicit, in moralibus maxime naturalis est ortus ex parte materiae, utpote non formalis, sed materialis. Optime ergo dixit author huc, & alibi, ortum uitiorum ex capitali uitioratione finis ponens. Ad id autem quod ad se obijciendo, quia ubi potest haberi sine talibus uitij &c. respondetur, qd oriatur ex fine uitij nō contingit uno modo, s. ut mediū ad finem, sed etiam ut acceptatum propter nimiam finis concupiscentiam.

¶ In responsione ad tertium aduerte, qd non reddere debentur conuictus dicitur quā doq. ponit uitiorum, s. immunditia, quae liberatur illi, quod finis est: & insensibilitas, quae uilium uenerat totaliter persona refert. Et licet raro talis negatio debent ab insensibilitate procedat, ab insensibilitate tamē saepe contingit. Et est proculdubio mortale peccatum sine alteram, sine utramq. habeat deformitatem: quoniam ad reddendam debitum coniungi tenetur alter de necessitate precepti, sicut ad cetera precepta iustitiae. Et quia reddere debitum est actus sub precepto affirmatio cadens ideo obligat pro loco alijque circumstantijs concurrentibus: Non enim tenetur impotens, aut infirmus cum notabili diano persona, aut in loco incongruo, puta publico, uel sacro: quamuis tenetur omni tempore quantumcumque sacro aut communitatis praesentis, uel future, debitum reddere. Et ratio differens patet, quia locus publicus est contra honestatem, sacer uero contra diuinam reuerentiam. Damnum autem notabile persona est contra naturae ordinem, quae ordinatur superfluum persona ad huiusmodi debita perfoluenda. Tempus autem sacrum non molatur propter a, nec communitas impeditur, aut deturpatur. Ita enim quae sunt ad bene esse, debent sine coniugis praui dicio de consensu utriusque fieri, ut Apostolus docet. An autem praesenti tempore mensurari, ut modo in debito, tenetur reddere in sequenti quaestione clarum fiet.

Supra q. 53. a. 6. Et moral. q. 8. art. 1. cor. & q. 13. art. 3. cor. & q. 15. art. 4.